

15

Γ.Παπανδρέου: Η εισήγησή του στο υπουργικό συμβούλιο

Μέχρι σήμερα, Κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας ήμασταν εμείς, μαζί μας κανένας άλλος. Εμείς είμαστε Κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας

3/11/2011

Η εισήγηση του Πρωθυπουργού Γιώργου Α. Παπανδρέου στο Υπουργικό Συμβούλιο, είχε ως εξής:

«Καθυστερήσαμε λίγο, γιατί θέλαμε να ακούσουμε τι θα πει και η Αντιπολίτευση. Θα μιλήσω και γι' αυτά, αλλά νομίζω ότι μάλλον αποτελεί δικαίωση των αποφάσεών μας. Μεγάλη η απόφαση της Αντιπολίτευσης να στηρίξει το πακέτο.

Πρώτα απ' όλα, αγαπητοί συνάδελφοι, κάθε φορά που βρισκόμαστε, λέμε πόσο δραματική είναι η στιγμή – και είναι πολύ δραματική, και σήμερα.

Ας δούμε τι διακυβεύεται.

Άκουσα ότι υπήρξε έκπληξη χθες από τις δηλώσεις των εταίρων μας. Εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί υπήρξε έκπληξη, πραγματικά, δεν καταλαβαίνω γιατί είχαμε την οποιαδήποτε έκπληξη. Έκπληξη μου έκανε εμένα το γεγονός, ότι υπήρξε έκπληξη.

Σε ανύποπτο χρόνο και εγώ και πολλοί άλλοι, είχαμε πει ότι αυτό που διακυβεύεται είναι η συμμετοχή μας στο ευρώ. Όχι ότι το θέτουμε εμείς, αλλά έχει τεθεί επί τάπητος εκ των πραγμάτων. Και όσοι δεν το κατανοούσαν, όταν το λέγαμε, μας αποκαλούσαν «εκβιαστές», ότι θέτουμε ανύπαρκτα διλήμματα.

Χθες, απλώς ήρθε η επιβεβαίωση όσων λέγαμε. Τίποτα περισσότερο. Και ποιο είναι το διακύβευμα; Αυτή τη στιγμή, είναι οι αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου και, αν θέλετε, όλες οι αποφάσεις που έχουμε πάρει την εποχή αυτή, μετά από τη μεγάλη εκτροπή της χώρας μας στα ελλείμματα και το χρέος του 2009.

Ο μόνος τρόπος για να μείνουμε στο ευρώ, βεβαίως με διαπραγματεύσεις, βεβαίως με διαβουλεύσεις, και εσωτερικές και εξωτερικές, είναι η πιστή εφαρμογή συγκεκριμένων αποφάσεων. Και εμείς πήραμε αποφάσεις προχθές, ευεργετικές για τη χώρα. Ευεργετικές. Θα μιλήσω και γι' αυτές.

Τις μέρες αυτές, που αναφερθήκαμε στο δημοψήφισμα και έγινε μια παγκόσμια δημόσια συζήτηση, υπήρξε κι ένα άλλο ευεργετικό στοιχείο: πήραμε ένα δείγμα, ένα μικρό δείγμα, μια μικρή γεύση, του τι σημαίνει το γεγονός ότι σώσαμε τη χώρα. Και τι θα σήμαινε, εάν δεν είχαμε σώσει τη χώρα. Αλλά ήταν μικρή η γεύση, δεν ήταν μεγάλη. Να το κατανοήσουμε αυτό και πρέπει να το κατανοήσει ο κάθε Έλληνας πολίτης. Ότι, αυτά που λέμε, τα λέμε με ειλικρίνεια. Μπορεί να μην τα είπαμε με τον στόμφο, πιθανώς, που κάποιοι ίσως θα ήθελαν, αλλά τα είπαμε με ειλικρίνεια.

Είδαμε, επίσης, τις διεθνείς επιπτώσεις των αποφάσεών μας, και έναντι της Ελλάδας, και στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.

Πώς αντιμετωπίζουμε το θέμα της εφαρμογής των αποφάσεων της 26ης Οκτωβρίου, πώς θα γίνει η πιστή εφαρμογή; Νομίζω ότι όλοι μας προβληματιστήκαμε, όλο αυτό τον καιρό, για τις δυσκολίες, αλλά η 28η Οκτωβρίου και τα φαινόμενα που παρατηρήθηκαν εκείνη την ημέρα στην Ελλάδα, ήταν το αποκορύφωμα, που μας έκανε περιέργους στην Ευρωζώνη και διεθνώς, και υπήρξε η αίσθηση της παντελούς έλλειψης σοβαρότητας και κατανόησης, από ομάδες που έδρασαν βλαπτικά -παρ' ότι μπορεί να κράταγαν ελληνικές σημαίες- για τα συμφέροντα της χώρας.

Και βεβαίως, ήταν αδιανόητο και για τους εταίρους μας -μου το εξέφρασαν και χθες, τους κατανοώ- μετά από αυτή την τόσο σκληρή και τόσο καλή για την Ελλάδα διαπραγμάτευση, η αντίδραση από ορισμένους στη χώρα μας να εκφράζει ακριβώς το αντίθετο.

Δεν λέω για τις μικρές ομάδες γιατί, στο κάτω – κάτω, μικρές ομάδες μπορεί να υπάρχουν σε κάθε χώρα, οι οποίες μπορεί να έχουν τις ακραίες θέσεις τους και να λειτουργούν λίγο ή πολύ ανεύθυνα, αλλά μιλάμε και για τα κόμματα. Όλα τα κόμματα, να αντιδρούν και να καταδικάζουν την Κυβέρνηση – δεν ξέρω με ποια επίθετα! Και έχω πει πάρα πολλές φορές ότι είχαμε την ανάγκη ευρύτερης στήριξης.

Αισθανθήκαμε συνεχώς την πίεση της κοινής γνώμης, για να μπορέσουμε να κάνουμε πράγματα που, ιστορικά, δεν έχουν γίνει στη χώρα μας και, πολιτικά, είναι πάρα πολύ δύσκολα, τα οποία, όμως, εντέλει, είναι ευεργετικά, με τις όποιες διαφωνίες στο ένα ή στο άλλο θέμα μπορεί να έχει κάποιος, αλλά ως γενική κατεύθυνση είναι ευεργετικά.

Το δημοψήφισμα. Πρώτα απ' όλα, θεωρώ ότι το δημοψήφισμα είναι η αποφασιστική και καθοριστική απάντηση σε όλα τα σενάρια και εντός και εκτός Ελλάδας, είτε για την ανωμαλία, είτε για την έξοδο από το ευρώ. Απάντηση σε όλα αυτά. Κι εγώ θέλω να ξέρετε, και είναι πίστη μου βαθιά, ότι εμπιστεύομαι τη σοφία και την ωριμότητα του Ελληνικού λαού, πολύ περισσότερο από το σημερινό πολιτικό σύστημα – ό,τι εννοούμε με αυτό το πολιτικό σύστημα.

Δεν κατηγορώ γενικά το πολιτικό σύστημα. Αυτό το οποίο ξέρουμε είναι ένα κατεστημένο πολιτικό σύστημα, που

υπάρχει. Σε αντιδιαστολή, δεν αναφέρομαι ρομαντικά, στους πολίτες. Πιστεύω βαθιά στη Δημοκρατία και αυτό, βεβαίως, δεν θα αλλάξει ποτέ, ως δική μου αρχή. Είναι θέμα αρχής για εμένα και θεωρώ ότι αυτή είναι μια αρχή, βαθιά ριζωμένη στην παράταξή μας, με βαθιές πολιτικές και πολιτιστικές ρίζες στο χώρο μας.

Παρά την εξαλλοσύνη των διαφόρων συστημάτων, μόλις μιλήσαμε για το δημοψήφισμα, ο πολίτης άκουσε, για πρώτη φορά εδώ και πάρα πολλά χρόνια, όχι μόνο ότι τον υπολογίζουμε, αλλά και ότι του δίνουμε το λόγο, ότι τον εμπιστευόμαστε. Πιστεύουμε στην ευθυκρισία του, εφόσον βεβαίως έχει σωστή πληροφόρηση.

Σε ό,τι αφορά τους εταίρους μας, αναγνωρίζουν το δικαίωμά μας για δημοψήφισμα. Προφανώς, όπως είπα και στο Υπουργικό Συμβούλιο, θα ήθελαν να είναι όλα ήρεμα, απλά και καλά χωρίς δημοψηφίσματα.

Το ερώτημα του δημοψηφίσματος. Δεν μας έθεσαν ποιο ερώτημα θα βάλουμε εμείς. Αυτό ήταν αδιαπραγμάτευτο για εμάς. Μας εξήγησαν πώς αυτοί θα ερμηνεύσουν την απάντηση του όποιου ερωτήματος.

Βεβαίως, δεν θα μπορούσαμε ποτέ εμείς να βάλουμε ως θέμα – το είπε και ο Βαγγέλης Βενιζέλος νωρίτερα – το θέμα της θέσης μας στο ευρώ. Είναι αυτονόητο το θέμα της συμμετοχής μας στο ευρώ – νομίζω ότι θα ήταν μάλλον αστειό. Όμως, εάν δεν ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις μας, το θέμα του ευρώ εκ των πραγμάτων είναι επί τάπητος. Εμείς, θα βάζαμε ως ερώτημα ακριβώς τη συμφωνία της 26ης Οκτωβρίου. Ένα ευεργετικό πακέτο, με πολλά θετικά και, βεβαίως, με τις υποχρεώσεις που το συνοδεύουν.

Αυτό το πακέτο είπαμε εμείς, και χθες, ότι θα βάλουμε ως βασικό διακύβευμα στο δημοψήφισμα, το οποίο βεβαίως, μας εγγυάται τη συμμετοχή μας στο ευρώ. Η απόρριψη αυτού του πακέτου θα σήμαινε για τους εταίρους, ουσιαστικά, την αρχή της εξόδου μας από το ευρώ. Και όπως ειπώθηκε από κάποιον μέσα στη συνάντηση: «άμα φύγετε από το ευρώ» – δεν σημαίνει ότι θα φύγουμε για πάντα – «θα φύγετε για δέκα χρόνια και μετά να το ξανασυζητήσουμε».

Το τελικό αποτέλεσμα της απόρριψης του πακέτου της 26ης Οκτωβρίου, είτε μέσω δημοψηφίσματος, είτε μέσω εκλογών, είτε μέσω Βουλής, είτε μέσω αδυναμίας εφαρμογής, είναι το ίδιο: σημαίνει έξοδο από το ευρώ.

Η μη εφαρμογή σημαίνει απλά «έξω από το ευρώ» – και αυτό να το καταλάβουμε και να το περάσουμε σε όλους. Και νομίζω ότι, τώρα πια, πολλοί περισσότεροι το καταλαβαίνουν. Δεν ήταν το δημοψήφισμα, όπως προσπάθησαν κάποιοι να πουν, που φταίει για την ανωμαλία, ήταν η αδυναμία να εφαρμοστεί το πακέτο.

Σε ό,τι αφορά τη διαπραγμάτευση, επειδή υπήρξαν συζητήσεις για επαναδιαπραγμάτευση κ.λπ., νομίζω ότι ήταν, επίσης, πάρα πολύ καθαρή η απάντηση των εταίρων μας χθες. Πάρα πολύ καθαρή. Εμείς διαπραγματευθήκαμε. Τι θα πει «επαναδιαπραγμάτευση»; Διαπραγμάτευση κάναμε συνεχώς.

Πόσο πιο μεγάλη επαναδιαπραγμάτευση να κάναμε; Πέστε μου, υπάρχει άλλο τέτοιο πακέτο στην ιστορία των τελευταίων δεκαετιών της χώρας μας; Εγώ θυμάμαι που πανηγυρίζαμε, επειδή παίρναμε 20 δις για τα ΚΠΣ!

Πρώτον, 100 δις είναι η μείωση – αν όλα πάνε καλά – του χρέους. Ένα πρώτο τεράστιο πακέτο, πρωτοφανές στην ιστορία του κόσμου, του πλανήτη. Ένα δεύτερο πακέτο, 240 δις ευρώ άθροισμα, πέραν της διαγραφής του χρέους. Κοινοτικά κονδύλια, με νέους όρους, κεφαλαιοποίηση Τραπεζών, κινητοποίηση, όχι δική μας, αλλά των εταίρων μας, για επενδύσεις στη χώρα – εργαλεία που μπορούμε να αξιοποιήσουμε.

Ήταν αποκαλυπτική η συζήτηση, τις τελευταίες μέρες, εντός της Ελλάδας. Για πρώτη φορά τα τελευταία δύο χρόνια, δεν μπορούσε κανένας μεγαλόσχημος να κρυφτεί. Και όσοι μας κατηγορούσαν ως «ενδοτικούς», τώρα μας εκλιπαρούσαν να ψηφίσουμε, για να δείξουμε ότι είμαστε υπεύθυνοι πατριώτες!

Τώρα ποιοι φοβούνται το λαό; Ακόμα και αυτοί που, παλαιότερα, ζητούσαν δημοψήφισμα, δεν τόλμησαν τώρα να μιλήσουν για δημοψήφισμα. Εμείς, πάντως, δεν φοβόμαστε το λαό.

Εγώ, βέβαια, κατανοώ το συνειδησιακό βάρος στελεχών μας για την έκβαση ενός τέτοιου δημοψηφίσματος. Ακόμα και αυτή η μικρή αμφιβολία, σημαίνει ότι θα αδυνάτιζε το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος.

Ποιες είναι, όμως, οι εναλλακτικές επιλογές;

Κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας: μέχρι σήμερα, Κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας ήμασταν εμείς, μαζί μας κανένας άλλος. Εμείς είμαστε Κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας. Δύο χρόνια, εμείς είμαστε, δεν υπήρχε άλλος. Αλλά αντέχουμε; Ρωτάω.

Η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα αντέχει; Προπηλακισμούς, ύβρεις – το μπορούμε; Μπορούμε, το Σταυρό αυτό, να τον κουβαλήσουμε, ενώ μας πετάνε πέτρες; Όχι, απλά να μας κάνουν κριτική, αλλά εκεί που κουβαλάμε το Σταυρό, να μας πετάνε και πέτρες από πάνω.

Συναισθάνομαι και κατανοώ τις δυσκολίες όλων των Βουλευτών. Και αν νομίζετε ότι μπορούμε, χωρίς λύσεις είτε δημοψηφισμάτων, είτε ευρύτερων συναινέσεων, τότε να πάμε μόνοι μας.

Αλλά εγώ έχω την αίσθηση ότι αυτές οι δύο λύσεις υπήρχαν. Βεβαίως, υπήρχε και η λύση των εκλογών, ή υπάρχει η λύση των εκλογών. Αλλά η λύση των εκλογών, σήμερα, αυτή τη στιγμή, σημαίνει πολύ πιο μεγάλο κίνδυνο χρεοκοπίας και, βεβαίως, έξοδο από το ευρώ.

Ένα δημοψήφισμα, τουλάχιστον, έχει πολλές πιθανότητες να στείλει ένα πάρα πολύ θετικό μήνυμα. Εγώ δεν θα ήθελα κάποια στιγμή να έχω τη συνείδησή μου βαριά και να μετανιώσω για το ότι δεν πήγαμε σε δημοψήφισμα και βρεθήκαμε εκτός ευρώ, επειδή δεν αποφάνθηκε ο Ελληνικός λαός κι επειδή απλώς δεν μπορέσαμε εμείς να εφαρμόσουμε τις ευεργετικές αποφάσεις, λόγω αντιδράσεων κάποιων ομάδων.

Αλλά αυτό δεν ενδιαφέρει τους εταίρους μας, δεν τους ενδιαφέρει ποιος φταίει. Φταίει η Ελλάδα. Δεν είναι ούτε ο Σαμαράς, ούτε ο Παπανδρέου, ούτε η τάδε ομάδα, ούτε τίποτε άλλο.

Αυτοί θέλουν να είμαστε εντάξει στις υποχρεώσεις μας και εγγυώνται την εφαρμογή των συμφωνιών που είναι για το καλό της χώρας. Με τις όποιες διαφωνίες ή συμφωνίες επί των ιδεολογικών ζητημάτων ή άλλων, δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε ότι θέλουν την επιτυχία της χώρας.

Άρα, είχαμε ένα δίλημμα: ή πραγματική συναίνεση ή δημοψήφισμα. Όπως είπα και χθες, βγαίνοντας από τη συνάντηση, αν υπήρχε η συναίνεση, δεν θα είχαμε ανάγκη το δημοψήφισμα. Και μέσα στη συνάντηση, βεβαίως, το είπα κατά κόρον. Τους είπα, «αν η Αντιπολίτευση έρθει στο τραπέζι να συμφωνήσει για τη σύμβαση, δεν χρειάζεται δημοψήφισμα». Όπως είπα, επίσης, ότι οι εκλογές θα ήταν μια τρίτη, αλλά βλαπτική λύση.

Άκουσα, θα ακούσατε κι εσείς, τις δηλώσεις Σαμαρά. Εγώ νομίζω ότι πρέπει, πρώτα απ' όλα, να χαιρετίσουμε το γεγονός ότι θα ψηφίσει η Νέα Δημοκρατία τη δανειακή σύμβαση. Αυτό, νομίζω, είναι μεγάλο επίτευγμα. Δεν μπαίνω σε αντιπολιτευτικές κορώνες, μπορούμε μεταξύ μας να πούμε πέντε πράγματα, διότι ήταν πολλές οι αντιπολιτευτικές κορώνες – τι χαλάσαμε, τι φτιάξαμε, πού πήγαμε, πού φέραμε τη χώρα κ.λ.π.

Το βασικό γεγονός είναι ότι ψηφίζει η Νέα Δημοκρατία τη νέα δανειακή σύμβαση. Και εγώ θα έλεγα, ενόψει και των διαπραγματεύσεων που έχουμε, να ξαναζητήσουμε να είναι συν-διαπραγματευτές στην προσπάθεια αυτή.

Τώρα, βέβαια, έβαλαν διάφορους όρους – μεταβατική Κυβέρνηση, εκλογές και τα λοιπά. Νομίζω ότι αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να το συζητήσουμε μαζί τους, δεν είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει «a priori» να υιοθετήσουμε, αλλά ούτε και να το απορρίψουμε. Διότι όλα αυτά είναι πολύ γενικές κουβέντες και αρκετά αντιφατικές.

Τι σημαίνει «μεταβατική Κυβέρνηση»; Τι σημαίνει «πάμε σε εκλογές, αλλά αυτή η Βουλή θα ψηφίσει το πακέτο»; Πότε θα γίνουν αυτές οι εκλογές, αν θα γίνουν εκλογές, και εκλογές για ποιο λόγο; Θα τα δούμε όλα αυτά. Εδώ είπαμε να ψηφίσουμε, για να μην σύρουμε τη χώρα, ούτε σε δημοψήφισμα, ούτε σε εκλογές.

Εν πάση περιπτώσει, εγώ τουλάχιστον χαίρομαι, έστω κι αν δεν πάμε σε δημοψήφισμα, που δεν ήταν ποτέ αυτοσκοπός, χαίρομαι που όλη αυτή η συζήτηση, τουλάχιστον, έφερε πολλούς σε μια τάξη λογικής.

Όμως, το πραγματικό πρόβλημα υπάρχει, παραμένει, δεν έχουμε φύγει από τη δίνη. Ακόμα κι αν πάμε σε οποιαδήποτε διαδικασία συνεργασίας, πρέπει να καταλάβουμε ότι το πραγματικό πρόβλημα παραμένει. Η συνεννόηση, από τη δική μας πλευρά, θα γίνει με σοβαρότητα και με βάση το εθνικό συμφέρον.

Το ζητούμενο είναι να προχωρήσουμε, με τις ευρύτερες δυνατές συναινέσεις, στην εφαρμογή ενός ευεργετικού για την Ελλάδα προγράμματος. Είναι πολιτικό το θέμα, όχι διαδικαστικό. Είναι βαθιά πολιτικό.

Σε αυτή τη βάση, προτείνω να αναθέσουμε στον Δημήτρη Ρέππα και τον Νίκο Αθανασάκη, να συζητήσουν με τα αντίστοιχα στελέχη από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας, θα μιλήσω κι εγώ με τον κ. Σαμαρά, για να δούμε τα επόμενα βήματα, πάνω στη βάση της ευρύτερης συναίνεσης. Και βεβαίως, όλοι θα μιλήσουμε, δεν υπάρχει θέμα, θα συζητήσουμε και θα διαμορφώσουμε τις προτάσεις μας.

Νομίζω, πάντως, ότι σήμερα είναι πραγματικά μία – ελπίζω – ιστορική στιγμή, τα κόμματα να μπορούν πια να συνεννοηθούν σε κάποια θέματα μεγάλης σημασίας και να μην έχουμε αντιπαραθέσεις.

Τώρα, τι σημαίνει αυτό για εμάς, μένει να το δούμε. Αλλά νομίζω ότι όλοι μας, πάνω απ' όλα, είμαστε στην υπηρεσία του τόπου.»